

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 788

din 08 iulie 2015

Prin punctul de vedere nr. 14473/2015 a Direcției resurse umane și organizare – Serviciul resurse umane pentru instanțele judecătorești a fost supusă analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii solicitarea formulată de doamna Berindean Adriana Loredana, judecător la Judecătoria Târgu-Mureș referitoare la existența unui caz de incompatibilitate între calitatea de executor testamentar remunerat și funcția de magistrat.

Analizând nota Direcției resurse umane și organizare și văzând înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin cererea înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii la data de 12.06.2015 Judecătoria Târgu Mureș a trimis solicitarea doamnei Berindean Adriana Loredana, judecător la Judecătoria Târgu-Mureș, pentru exprimarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a unui punct de vedere cu privire la posibilitatea exercitării de către un judecător a atribuțiilor de executor testamentar remunerat ca urmare a instituirii sale ca executor testamentar printr-un testament.

În motivarea cererii, doamna judecător Berindean Adriana Loredana arată că a exercitat funcția de avocat și unul din clienții săi din acel moment a întocmit un

testament autentic prin care a fost instituită ca executor testamentar, urmând a primi pentru activitatea desfășurată remunerația de 5% din valoarea masei succesorale.

Ca urmare a decesului survenit în cursul lunii aprilie 2015, moștenitorii testamentari au contactat-o în vederea deschiderii procedurii succesorale și a asistării lor la notarul public, când s-a pus în discuție posibilitatea acesteia de a accepta calitatea de executor testamentar.

Având în vedere dispozițiile legale în materia execuției testamentare cuprinse în art. 1077-1085 Cciv, precum și interdicțiile și incompatibilitățile cu privire la judecători prevăzute în art. 5-11 din Legea nr.303/2004 republicată s-a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii un punct de vedere cu privire la posibilitatea acceptării funcției de executor testamentar remunerat.

Petenta a depus o copie a testamentului autenticat sub nr. 1840/09.09.2010 de BNP Mureșan Dorina Aurora Silvia.

Din dispozițiile testamentare rezultă că doamna Berindean Adriana Loredana este instituită executor testamentar și pentru activitatea desfășurată aceasta va primi 5% din valoarea masei succesorale.

Testamentul cuprinde și atribuțiile executorului testamentar :

„ – va inventaria totalitatea bunurilor imobile și mobile din patrimoniul testatorului după decesul său, întocmind un proces-verbal în acest sens;

-se va ocupa de administrarea de bunuri pe timpul necesar până la reglementarea situației juridice a acestora și la predarea lor de către legatar;

- după scăderea costurilor necesare pentru îndeplinirea obligațiilor anterioare, precum și a remunerației de 5% din valoarea masei succesorale care se va plăti executorului testamentar va preda bunurile rămase către legatari stabilind în acest sens cota pentru fiecare;”

Având în vedere faptul că succesiunea s-a deschis după data intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (01.10.2011), în speță sunt aplicabile dispozițiile acestui act normativ.

Codul civil, la articolul 1080, stabilește executorului testamentar următoarele atribuții:

a) va cere, în condițiile legii, punerea sigiliilor, dacă printre moștenitori sunt și minori, persoane puse sub interdicție judecătorească sau dispărute;

b) va stăruia să se face inventarul bunurilor moștenirii în prezența sau cu citarea moștenitorilor;

c) va cere instanței să încuviințeze vânzarea bunurilor, în lipsă de sume suficiente pentru executarea legatelor. Instanța va putea încuviința vânzarea imobilelor succesoriale numai dacă nu există moștenitori rezervatari;

d) va depune diligențe pentru executarea testamentului, iar în caz de contestație, pentru a apăra validitatea sa;

e) va plăti datoriile moștenirii dacă a fost împuternicit în acest sens prin testament. În lipsa unei asemenea împuterniciri, executorul testamentar va putea achita datoriile numai cu încuviințarea instanței;

f) va încasa creanțele moștenirii.

(2) Testatorul poate dispune ca executorul testamentar să procedeze la partajarea bunurilor moștenirii. Partajul produce efecte numai dacă proiectul prezentat de către executor a fost aprobat de toți moștenitorii.

Potrivit art. 98 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, „în cazul moștenirilor care se deschid după data intrării în vigoare a Codului civil, executorii cu sau fără sezină, înstituiți prin testamente anterioare acestei date, au atribuțiile prevăzute la art. 1.080 din Codul civil, cu excepția cazului în care atribuțiile au fost limitate expres de testator.”

Potrivit art. 1081 C civ puterile executorului testamentar nu se transmit, acesta acționând ca un mandatar pentru executarea dispozițiilor testamentare (art. 1082 alin. (2) Cciv), mandatul acordat având caracter intuitu personae.

Potrivit art. 1083 Cciv, activitatea executorului testamentar este neremunerată, cu excepția situației în care testatorul a stabilit o remunerație care rămâne în sarcina moștenirii.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare „ Funcțiile de

judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, în condițiile legii.”

Art. 8 din același act normativ stabilește că „Judecătorilor și procurorilor le este interzis:

- a) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpuse;
- b) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;
- c) să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome;
- d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic.”

Art. 10 dispune că: “(1) Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul.

(2) Judecătorii și procurorii nu pot să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, chiar dacă procesele respective sunt pe rolul altor instanțe sau parchete decât acelea în cadrul cărora își exercită funcția și nu pot îndeplini orice altă activitate care, potrivit legii, se realizează de avocat.

(3) Judecătorilor și procurorilor le este permis să pledeze, în condițiile prevăzute de lege, numai în cauzele lor personale, ale ascendenților și descendenților, ale soților, precum și ale persoanelor puse sub tutela sau curatela lor. Chiar și în asemenea situații însă judecătorilor și procurorilor nu le este îngăduit să se folosească de calitatea pe care o au pentru a influența soluția instanței de judecată sau a parchetului și trebuie să evite a se crea aparența că ar putea influența în orice fel soluția.”

Conform art. 11 se stabilește că: “(1) Judecătorii și procurorii pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora articole, studii de specialitate, lucrări literare ori științifice și pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic.

(2) Judecătorii și procurorii pot fi membri ai unor comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative, a unor documente interne sau internaționale.

(3) Judecătorii și procurorii pot fi membri ai societăților științifice sau academice, precum și ai oricăror persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial.”

Incompatibilități similare sunt reglementate și în art. 101 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, care prevede că funcția de judecător și procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

De asemenea, potrivit art. 21 alin (1) din Codul Deontologic al judecătorilor și procurorilor, judecătorii și procurorii nu pot cumula această calitate cu nicio funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Prin urmare, legea prevede în mod imperativ că orice altă funcție publică sau privată, în afara celor două excepții, creează o stare de incompatibilitate absolută a judecătorului și procurorului și, în mod firesc, nu poate fi atribuită magistratului.

Astfel, din practica sa anterioară, Plenul a apreciat că orice activitate ce presupune o însărcinare, un mandat din partea altei persoane în vederea îndeplinirii unei activități concrete, se circumscrie, în genere, conceptului de funcție publică sau privată, intenția legiuitorului fiind aceea de a împiedica magistrații de a desfășura activități care ar putea impieta imaginii lor sau modului în care își exercită atribuțiile, precum și a preveni apariția unor conflicte de interese.

În speță, Plenul reține că, judecătorul, odată ce acceptă misiunea de executor testamentar ce i s-a dat, răspunde ca un mandatar în legătură cu executarea dispozițiilor testamentare (art.1082 alin. (2) C civ). Astfel, pe parcursul exercitării atribuțiilor sale, va inventaria și administra bunurile din masa succesorală, va asista moștenitorii în fața notarului public și toate acestea în schimbul unei remunerații de 5% din valoarea masei succesoriale.

Pentru aceste considerente, având în vedere că incompatibilitatea presupune interzicerea de a cumula două funcții, sau, în speță, două atribuții care, prin efectul legii, nu se conciliază și faptul că mandatul de executor testamentar urmează a fi remunerat,

Plenul constată că un judecător nu poate avea și calitatea de executor testamentar remunerat.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

**PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1 – Constată că există incompatibilitate între funcția de judecător și calitatea de executor testamentar remunerat.

Art.2 - Prezenta hotărâre va fi publicată pe site.

Dată în București, la data de 08 iulie 2015

Președinte
Judecător Marius Badea TUDOSE

